

14.6.2022

Eduskunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: E 71/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen ennakkoaiheuttaminen mitta- ja massadirektiivin 96/53/EY uudelleen tarkastelemiseen

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finlandin lausunto valtioneuvoston ennakkoaiheuttamiseen mitta- ja massadirektiivin 96/53/EY uudelleen tarkastelemiseen.

Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

ITS Finland on nimensä mukaisesti älykkään liikenteen verkosto, jonka vuoksi lausuntomme koskee ensisijaisesti älyliikenteeseen suoraan tai välillisesti liittyviä näkökulmia. Viime vuosina verkostossamme ovat korostuneet älyliikennepainotusten rinnalla liikennejärjestelmän kestävyys ja erityisesti digitalisaation mahdollisuudet kestävyystavoitteiden saavuttamisessa.

Yleistä

ITS Finland pitää Suomen tekemää ennakkoaiheuttamista erittäin tarpeellisena ja kannatettavana. Ennakkoaiheuttaminen on oikein toteutettuna tehokas työkalu, jolla voidaan varmistaa kansallisten erityispiirteiden huomioon ottaminen eurooppalaisessa kontekstissa.

Liikennejärjestelmän muuttaminen päästöttömäksi on liikennesektorin suurin haaste ja toimintamallien muuttaja. Se koskettaa kaikkia liikennejärjestelmän osapuolia ja tulee vaikuttamaan paitsi liikenteeseen, myös mitä suuremmissa määrin niin kotitalouksien arkeen, elinkeinoelämän kilpailukykyyn kuin valtiontalouteenkin. Mitta- ja massadirektiivin tausta on enemmän eurooppalaisen yhteismarkkinan ja liikennejärjestelmän tehokkuuden kehittämisessä, mutta sillä on vaikutusta myös liikenteen päästötalkoissa. Liikenteen päästötalkoissa painotus on ollut liikenteen käyttövoimissa, erityisesti liikenteen sähköistymisessä, mutta haluamme korostaa datan ja digitalisaation merkitystä liikennejärjestelmän tehokkuuden lisäämisessä. Kuljetustiedon digitalisoiminen on avainasemassa, kun tavoitteena on lisätä intermodaalisia kuljetuksia ja parantaa kaluston ja kuljetusten käyttö- ja täyttöastetta.

Ennakkoaiheuttaminen mitta- ja massadirektiivin uudelleen tarkasteluun

Kokonaisuutena Suomen kanta on kannatettava, erityisesti kansallisten erityisolosuhteiden esilletuominen on tarpeen. Ennakkoaiheuttamisessa voisi kuitenkin nykyistä painokkaammin tuoda esille käyttövoimien lisäksi liikennejärjestelmän tehokkuuteen ja tuottavuuteen olennaisesti liittyvät kuljetustiedon laatu ja saatavuus. Tarvitsemme panostuksia datan hyödyntämiseen yhteen toimivien matka-

14.6.2022

ja kuljetusketjujen mahdollistamiseksi. Pelkkä polttomoottoriautojen korvaaminen sähköautoilla ei ole se systeeminen muutos, jolla maapallon kantokyky pelastuu.

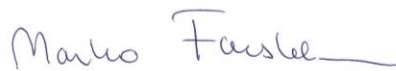
Ennakkovaikutusselvityksen mukaan tiekuljetusten tehokkuuden parantaminen on voimakkain keino vaikuttaa kuljetuskustannuksiin. Tiekuljetusten tehokkuus määrittää myös kuljetusten ympäristövaikutuksia ja ympäristötavoitteiden saavuttamista. ITS Finlandin näkemyksen mukaan koko logistisen toimitusketjun tehokkuus on tärkeämpää kuin tiekuljetusten tehokkuus. Logistisen toimitusketjun korostaminen optimoi tehokkuutta järjestelmätasolla ja logistiikan toimitusketjun tehokkuus on avainasemassa myös tiekuljetusten tehokkuuden parantamisessa.

ITS Finland näkee niin ikään sähköistymisen mahdollisuutena pidemmällä aikavälillä, mutta lyhyellä aikavälillä haasteet ovat myös tosiasia. Myös raskas liikenne siirtyy tulevaisuudessa sähköön, pois lukien kaikista raskaimmat ajoneuvot ja off-road sektori. Sähköistyminen vaatii alan toimijoilta ennennäkemättä yhteistyötä, joka on ainoastaan mahdollista digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen. Uusiutuvat polttoaineet, kuten biodiesel, tulee kohdentaa sinne, missä niistä on eniten hyötyä ilmaston kannalta ja missä vaihtoehtoja ei ole. Tämä tarkoittaa nykytilanteessa ennen kaikkea lentoliikennettä ja laivaliikennettä, ei maantieliikennettä.

Lopuksi

Henkilö- ja tavaraliikenteen tehostamisen näkökulma pitäisi nostaa käyttövoimien rinnalle, joka edellyttää panostamista digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen. Nämä ratkaisut ovat käyttöönotettavissa jo tänään eivätkä vasta vuosien tai vuosikymmenten kuluttua. Suomi on liikenteen digitalisaation ja palveluistumisen kärkimaita ja näiden hyödyntäminen voisi näkyä ennakkovaikuttamisessa paremmin.

Kunnioittavasti,

Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry